

System emerytalny w Polsce

Aleksander Gutkowski

6.08.2021

1 Wstęp

Najważniejszym czynnikiem podczas systematycznego oszczędzania jest **czas**. Po co nam systematycznie oszczędzać i jak to ma się do poprzedniej notatki - celi długoterminowych? Jest wiele celi długoterminowych, które potrzebują sporej sumy pieniędzy tj. mieszkanie, posag dla dziecka na lepszy start albo **lepszemu emerytura**.

2 Emerytura w Polsce

W Polsce są/były 3 filary emerytury

- I. Obligatoryjny - ZUS, nie można się z niego wypisać, a wysokość emerytury wyznacza się poprzez przemnożenie dochodów przez **stopę zastąpienia**
- II. OFE - otwarty fundusz emerytalny, zlikwidowany w 2014 roku i wszystko przenosi się na IKE
- III. Dobrowolne instrumenty finansowe - czyli:
 - a) IKE - Indywidualne Konto Emerytalne
 - b) IKZE - Indywidualne Konto Zabezpieczenia Emerytalnego
 - c) PPE - Pracowniczy Program Emerytalny
 - d) PPK - Pracowniczy Plan Kapitałowy
 - e) PrywatneOpisem tych emerytur zajmę się w innej notatce.

3 Czy jest problem z emeryturami w Polsce?

Tak. Aby zachować wysokie emerytury, to powinno być dużo osób, które pracują - zarabiają i odkładają składki w ZUSie. Polska jest krajem 'starejącym' się, oznacza to, że jest coraz więcej osób starszych, na emeryturze niż osób pracujących na te emerytury. Kolejnym problemem jest dłuższa żywotność ludności. Średnia długość życia na emeryturze to około 17- 18 lat.

4 Jak wygląda emerytura w Polsce?

Wiek emerytalny to 60 lat dla kobiet oraz 65 lat dla mężczyzn. Okres składkowy to okres związany z aktywnością zawodową, podczas której płacimy za składki na naszą emeryturę. W Polsce wyróżnia się 4 rodzaje emerytur:

1. indywidualne - podstawowy typ emerytury, wypłacana dożywotnio w zamian za systematyczne wpłacanie składek w trakcie aktywności zawodowej;
2. małżeńska - otrzymywana po śmierci jednego ze współmałżonków – nie może być niższa niż 60% emerytury otrzymywanej wcześniej przez obu małżonków;
3. małżeńska z gwarantowanym okresem płatności – szczególny rodzaj emerytury małżeńskiej, po śmierci obojgu małżonków świadczenie jest wypłacane wskazanej wcześniej osobie aż do końca określonego wcześniej okresu (minimum 10 lat);
4. pomostowa – wypłacana w okresie pomiędzy zakończeniem pracy a osiągnięciem wieku emerytalnego, otrzymywana tylko przez określoną grupę zawodów charakteryzujących się trudnymi warunkami pracy;

5 Stopa zastąpienia

Czym jest stopa zastąpienia? Jest to wskaźnik, który liczy się za pomocą **stosunku nowo przyznanej emerytury (a), a średnim wynagrodzeniem (b)**:

$$R = \frac{a}{b} * 100\%$$

Stopa zastąpienia w 2020 roku wynosiła 42,4%, w 2019 43,6% a w 2014 aż (porównując do dzisiejszej sytuacji) 52,5%. W ciągu 6 lat spadek jest o 10,1p.%. Aby spełnić minimalne zasady **MOP** - Międzynarodowej Organizacji Pracy stopa zastąpienia musi wynosić **minimum 40%**. Obniżenie wieku emerytalnego w 2017 roku przyczyniło się do obniżenia stopy zastąpienia w Polsce. Dane te pochodzą ze stron ZUSu i GUSu.

6 Luka emerytalna

W skrócie jest to różnica między dochodem a emeryturą. Aby lepiej to wszystko zobrazować zrobię to na przykładzie. Założmy, że wyimaginowany przez nas mężczyzna zarabia netto 5000 zł. Stopa zastąpienia, dla ułatwienia, wynosi jedynie 30% - czyli emerytura z Zusu wynosi 1500 zł. Luka wynosi 3500 zł. W tym momencie trzeba się zastanowić nad planem emerytalnym. Aby obliczyć kapitał emerytalny mamy wzór:

luka emerytalna * 12 miesięcy * tyle ile zostało nam do emerytury

średnio przyjmuje się 17,18 lat emerytury, tak więc w naszym przypadku potrzeba nam kapitału emerytalnego równego:

$$3500\text{zł} * 12\text{miesięcy} * 17\text{lat} = 714000\text{zł}$$

Zakładając, że mężczyzna ma 35 lat a aktualnie ma zamair przejść na emeryturę w wieku 65 lat, to wychodzi, że aby uzyskać kapitał równy 714000 zł musi odkładać miesięcznie aż 1700 zł. To sporo. W tym momencie musimy przemyśleć sprawę, co dalej. Wydłużyć czas przejścia na emeryturę? Dodatkowa praca? Zmniejszyć wymaganą lukę finansową? A może pójść w III. filar emerytur- emerytury prywatne?